

Bijlage 17 Examenstructuur

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Beslisregel.....	1
2. Diploma-/afronddingseisen	2
2.1. Diploma-eisen.....	2
3. Examinering	2
3.1. Overige diploma-eisen.....	3
2.1. Exameneenheden en Overige Diploma-eenheden als bouwstenen	4
4. Voorbeelden structuren	4

1. Inleiding

Het Examenplan geeft per kwalificatie, certificaat of andere vorm van formele afronding een overzicht van de Examenonderdelen en Examens die een mbo-college inzet voor de examinering (kwalificerende beoordeling). Het Examenplan geeft inzicht in de onderdelen die een student met een voldoende moet afsluiten om in aanmerking te komen voor een diploma, certificaat of andere vorm van afrondingsbewijs.

In het Examenplan staat binnen welke omgeving (mbo-college of beroepspraktijk) de Examens plaatsvinden. In een Examenplan staan de Examenonderdelen en Examens voor de beroepsgerichte eisen en de generieke taal- en rekeneisen (basisvaardigheden). Ook de wijze waarop een mbo-college deze onderdelen examineert staat in het Examenplan. Firda-domeinen schrijven dit Examenplan en houden hierbij rekening met de Firda-brede geldende afspraken.

Nadat het Examenplan is opgesteld, stelt de verantwoordelijke examencommissie het document vast. Nu ligt dit Examenplan voor een bepaalde periode vast en zorgen de Onderwijsteams voor de implementatie en uitvoering.

Examenplannen kunnen divers, complex en omvangrijk zijn. Dit document beschrijft de bouwstenen van waaruit Examenplannen worden opgebouwd en de mogelijke relaties tussen deze bouwstenen.

2. Beslisregel

Een Beslisregel beschrijft de wijze waarop de tussenresultaten en het eindresultaat van de gehele Examinering wordt bepaald.

In een Beslisregel wordt het volgende beschreven:

- De resultaten die als input worden gebruikt
- De relaties tussen de resultaten waarbij gebruik gemaakt kan worden van de volgende functies:
 - 'En' relaties tussen resultaten vastleggen;
 - 'Of' relaties tussen relaties vastleggen;
 - Ondergrens van resultaten vastleggen;

- Gemiddelden van resultaten bepalen;
- Afrondingsregels voor resultaten bepalen;
- Conversies van resultaten kunnen beschrijven;
- Weegfactoren tussen resultaten bepalen;
- Het aantal decimalen van cijferresultaten kunnen bepalen;
- Combinaties van bovenstaande functies.

2. Diploma-/afrondingseisen

Een diploma, certificaat, microcredential of andere vorm van afrondingsbewijs wordt behaald wanneer aan vastgestelde eisen wordt voldaan. Wanneer een opleiding wordt gevolgd die leidt tot een diploma spreken we over diploma-eisen. In andere gevallen spreken we over afrondingseisen. Voor elke eis staat beschreven waaraan deze moet voldoen. Op basis van de diploma-/afrondingseisen neemt de Examencommissie het besluit of de student in aanmerking komt voor een diploma, certificaat, microcredential of andere vorm van afrondingsbewijs.

2.1. Diploma-eisen

Voor wat betreft de diploma-eisen wordt onderscheid gemaakt tussen eisen gebaseerd op examenresultaten en 'Overige diploma-eisen'. Voor het behalen van een mbo-diploma moet aan de volgende eisen zijn voldaan:

Exameneisen:

1. **Kerntaken:** Oordeel per kerntaak minstens voldoende en/of cijfer 6;
2. **Wettelijke vereisten, indien in kwalificatie opgenomen:** Oordeel voldoende;
3. **Nederlands, rekenen, Engels (alleen niveau 4):** Positief resultaat volgens slaagzakregeling taal en rekenen¹;
4. **Keuzedelen:** Minstens cijfer 6 bepaald volgens slaagzakregeling keuzedelen²;

'Overige diploma-eisen':

1. **Loopbaanoriëntatie en -begeleiding en burgerschap:** Voldaan;
2. **Beroepspraktijkvorming (BPV):** Met positieve beoordeling voltooid, waarbij oordeel leerbedrijf is betrokken.

3. Examinering

Er wordt binnen de Examinering onderscheid gemaakt tussen de Exameneenheid en het Examenonderdeel. Het onderscheid zit in de hiërarchie.

De hiërarchische opbouw is als volgt:

- **Exameneenheid**
Een clustering van Examenonderdelen inclusief de onderlinge relaties. Voor het bepalen van het resultaat van een Exameneenheid wordt een Beslisregel toegepast.
- **Examenonderdeel**
Een Exameneenheid kan bestaan uit één of meerdere Examenonderdelen. Een student neemt deel aan een Examenonderdeel. Resultaten van Examenonderdelen worden na vaststelling

¹ <https://www.taalenrekenenmbo.nl/slaagzakregeling/>

² <https://ovis-kennisbank.nl/app/uploads/sites/2/2024/08/Facts-en-Figures-keuzedelen-versie-oktober-2022.pdf>

vastgelegd in de summatieve resultatenstructuur van de student. Examenonderdelen kunnen verschillende uitvoeringsvormen hebben. Mogelijke vormen zijn:

- Praktijkobservatie;
- Theorie-examen;
- Casusexamen;
- Criterium gericht interview;
- Vaardigheidsproef;
- Data-punt 'Lerend kwalificeren';
- Portfolio-examen.

Examenonderdelen kunnen, conform het Servicedocument *Dubbelkwalificering Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker en Onderwijsassistent* (MBO-raad, 2021)³, worden gekoppeld aan exameneenheden uit verschillende examenplannen. Dit betekent dat een behaald examenresultaat binnen het leidende Examenplan kan worden benut voor het verlenen van een vrijstelling binnen het daaropvolgende Examenplan. Deze constructie wordt toegepast bij combi-opleidingen waarbij twee Examenplannen van kracht zijn en waarbij gelijktijdig twee diploma's (dubbelkwalificatie) kunnen worden behaald.

Opmerking

De normering, cesuur en beoordelingssystematiek staat voor de beroepsgerichte Examinering beschreven in het exameninstrument. Voor de Examens behorende bij de basisvaardigheden zoals generiek Nederlands, generiek rekenen, generiek Engels (alleen niveau 4) en burgerschap staat de normering, cesuur en beoordelingssystematiek beschreven in servicedocumenten van het Kennispunt MBO of in wet- en regelgeving⁴.

Ten behoeve van het verstrekken van vrijstellingen voor examens, conform de daarvoor geldende wet- en regelgeving⁴, kunnen op zowel het niveau van Examenonderdelen als Exameneenheden resultaten worden aangepast en kan de duiding 'Vrijstelling' worden toegevoegd.

3.1. Overige diploma-eisen

Voor het behalen van een mbo-diploma en in enkele gevallen een mbo-certificaat gelden er naast de examinering nog andere eisen waaraan moet worden voldaan, de zogenaamde 'Overige diploma-eisen'. Een overige diploma-eis is een wettelijk of beleidsmatig verplichte eis waaraan een student moet voldoen om in aanmerking te komen voor een diploma, naast het behalen van: de beroepsgerichte examens (kerntaken en werkprocessen), de generieke Examenonderdelen en de keuzedelen. Er wordt binnen een 'Overige diploma-eis' onderscheid gemaakt tussen de 'Overige diploma-eenheid' en het 'Overige Diploma-onderdeel'. Het onderscheid zit in de hiërarchie.

De hiërarchische opbouw is als volgt:

- **'Overige diploma-eenheid'**
Een clustering van één of meerdere overige diploma-onderdelen inclusief de onderlinge relaties. Voor het bepalen van de eindbeoordeling van een overige diploma-eenheid wordt een Beslisregel toegepast.
- **'Overige diploma-onderdeel'**
Dit is een afgebakend gedeelte van een overige diploma-eenheid. Denk daarbij aan een de

³ <https://www.mбораad.nl/publicaties/servicedocument-combi-opleiding-dubbelkwalificatie-gpm-oa>

⁴ Examen- en kwalificatiebesluit WEB en Wet educatie en beroepsonderwijs

beoordeling van een afzonderlijke BPV-periode of de waardering voor een Reflectieverslag in het kader van 'Loopbaanontwikkeling en Begeleiding' (LOB).

'Overige Diploma-onderdelen' kennen verschillende uitvoeringsvormen. Mogelijke vormen zijn:

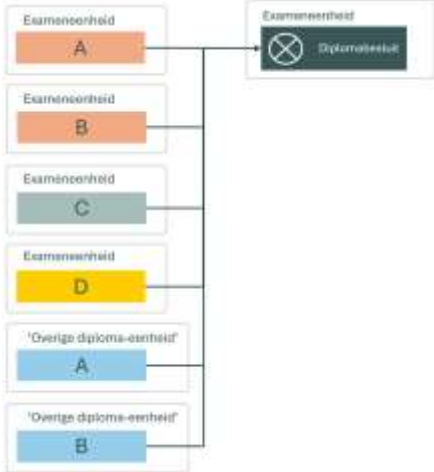
- Beoordeling;
- Gewaardeerd verslag;
- Waardering na een afrondingsgesprek.

2.1. Exameneenheden en overige diploma-eenheden als bouwstenen

Het Examenplan van een Leerroute bestaat uit Exameneenheden en eventueel aangevuld met 'Overige diploma-eenheden'. Exameneenheden en 'Overige Diploma-eenheden' kunnen in de Examenplannen van verschillende Leerroutes voorkomen. Zo kan de 'Overige Diploma-eenheid' LOB gebruikt worden binnen de Examenplannen van alle mbo-Leerroutes en kan de Exameneenheid 'Nederlands 2F' in de Examenplannen van alle niveau 2 Leerroutes worden gebruikt.

4. Voorbeelden structuren

	Exameneenheid 'Nederlands 3F'. Toepasbaar voor de examenplannen van alle niveau 4 mbo-opleidingen.
	Exameneenheid 'Keuzedelen' niveau 3 en 4 waarbij drie keuzedelen met een studiebelasting van elk 240 SBU worden geëxamineerd t.b.v. de Diploma-eis keuzedelen.
	'Overige diploma-eenheid' 'BPV 25431' ten behoeve van de opleiding met crebo 25431 waarbij in het eerste studiejaar de BPV is gekoppeld aan het bovenliggende kwalificatiedossier 23654.

	Er kunnen met behulp van Examen- en 'Overige diploma-eenheden' complexe resultaatstructuren worden samengesteld. De laatste eenheid in de keten is de formele afronding. In dit geval bestaat de afronding uit het nemen van het diplomabesluit op basis van de resultaten van de daarvoor liggende Examen-eenheden en 'Overige diploma-eenheden'. Examen-eenheid A is bijvoorbeeld een kerntaakbeoordeling op basis van een 'proeve van bekwaamheid' en Examen-eenheid D de beoordeling 'taal en rekenen' niveau 2. 'Overige diploma-eenheid' A is bijvoorbeeld de eindbeoordeling van de BPV.
	Eenvoudige structuur t.b.v. een microcredential waarbij de afronding bestaat uit een Portfoliobeoordeling.